

Brussel, 4 december 2020
(OR. en)

13551/1/20
REV 1

COVID-19 44
IPCR 41
POLGEN 216
SAN 437
JAI 1051

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	de delegaties
Betreft:	Voortgangsverslag van het voorzitterschap over de EU-coördinatie in reactie op de COVID-19-pandemie

Sinds het begin van de COVID-19-pandemie speelt de EU een coördinerende rol bij de respons van de lidstaten op de pandemie, door de uitwisseling van informatie en ervaringen aan te moedigen en responsmaatregelen op elkaar af te stemmen, met inachtneming van de nationale bevoegdheden. De EU tracht de beperkingen op het vrije verkeer van personen, goederen en diensten binnen de EU in te perken, zet gezamenlijke aanbestedingsinitiatieven op touw voor, en verricht rechtstreekse aankopen van, persoonlijke beschermingsmiddelen, medische uitrusting en behandelingen, legt een strategische voorraad medische uitrusting aan voor gebruik door de lidstaten in geval van tekorten, en sluit voorafgaande aankoopovereenkomsten voor vaccins. Het werk rond de EU-coördinatie vindt plaats in videoconferenties tussen leden van de Europese Raad en hun nauwe medewerkers, in het Coreper, in rondetafelgesprekken in het kader van de geïntegreerde EU-regeling politieke crisisrespons (IPCR), alsmede in andere groepen van de Raad en het Gezondheidsbeveiligingscomité.

Dit verslag is opgesteld in samenwerking met het kabinet van de voorzitter van de Europese Raad en de Commissie. Het geeft een overzicht van de vorderingen die de Raad sinds de Europese Raad van oktober heeft gemaakt, en is bedoeld als basis voor de besprekingen van de staatshoofden en regeringsleiders tijdens de Europese Raad van december.

Recente besprekingen hadden hoofdzakelijk betrekking op testen en reizen.

I. Testen

1. Tests zijn essentieel om een COVID-19-infectie op te sporen en te diagnosticeren, en worden ook op grote schaal gebruikt ter ondersteuning van het contactonderzoek. PCR-tests zijn de meest betrouwbare en worden over het algemeen door de lidstaten als de "gouden standaard" beschouwd. Snelle antigeentests worden eveneens op grotere schaal in de lidstaten gebruikt, maar hoofdzakelijk voor screening en niet zozeer voor diagnose, zowel in bepaalde omgevingen met een hoge prevalentie, zoals ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en scholen, als voor landelijke testprogramma's. Snelle antigeentests zijn minder betrouwbaar dan PCR-tests, maar gemakkelijker, goedkoper en sneller in gebruik, waardoor de beperkte laboratoriumcapaciteit wordt ontlast.
2. De lidstaten wisselen regelmatig informatie en beste praktijken uit in het Gezondheidsbeveiligingscomité en de IPCR-rondetafelgesprekken, met als doel tot een **gezamenlijke beoordeling van testmethoden te komen en hun teststrategieën aan te passen**. Uit besprekingen op technisch niveau en in het Coreper is gebleken dat er geen probleem is met de **wederzijdse erkenning van PCR-tests** (deze kunnen overal in de EU in de handel worden gebracht, mits ze voldoen aan de in de EU-wetgeving voorgeschreven normen). De **wederzijdse erkenning van testresultaten** lijkt echter soms praktische problemen op te leveren, onder meer wat betreft de vorm waarin het testresultaat wordt aangeleverd (digitaal of papier) of de taal waarin het is gesteld. Enkele lidstaten maken zich zorgen over het feit dat moeilijk kan worden nagegaan of een testcertificaat echt is en of het is afgegeven door een erkend laboratorium, en vragen zich af of een testcertificaat wel gemakkelijk herkenbaar of begrijpelijk is voor de autoriteiten van andere lidstaten. In dit verband is nagedacht over de vraag of een Europees uniform formulier voor PCR-testresultaten en een digitaal authenticatiesysteem kunnen worden ingevoerd.
3. Op basis van de aanbeveling van de Commissie van 18 november over het gebruik van snelle antigeentests en de bijbehorende richtsnoeren van het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) (Options for the use of rapid antigen tests for COVID-19) zijn ook op technisch niveau besprekingen gevoerd over een **mogelijke gemeenschappelijke EU-aanpak voor het gebruik van snelle antigeentests**.

4. Verscheidene lidstaten voeren aan dat snelle antigeentests verdere validatie door middel van PCR-tests vergen en dat de lidstaten verschillende praktijken hanteren, in wezen afhankelijk van de mate waarin het risico aanvaardbaar wordt geacht. Er is echter algemene steun voor **gemeenschappelijke minimumnormen** voor dergelijke tests in de EU, met een sterke voorkeur van de meeste lidstaten om verder te gaan dan de aanbevelingen van de Commissie en de WHO en een gevoeligheid van ten minste 90 % te eisen, hetgeen nationaal reeds vaak het geval is. Bij groepsaankopen van snelle antigeentests verlangt de Commissie reeds een gevoeligheid van ten minste 90 %.
5. Er is tevens brede steun voor het opstellen van een **lijst van snelle antigeentests** die aan de minimale standaardcriteria voldoen en door een of meer lidstaten zijn gevalideerd. De Commissie is bereid het initiatief te steunen op basis van door de lidstaten verstrekte informatie. Hoe de lijst precies zal worden opgesteld, moet nog verder worden verduidelijkt. Daarbij is het onder meer nodig te weten waarvoor de tests zijn gevalideerd en in welke omstandigheden ze kunnen worden uitgevoerd.
6. Hoewel veel lidstaten pleiten voor de **wederzijdse erkenning van de resultaten van snelle antigeentests** die op nationaal niveau door één lidstaat zijn gevalideerd en aan de gemeenschappelijke minimumnormen voldoen, zal het verband met bovengenoemde lijst van snelle antigeentests en het gebruik ervan voor reisdoeleinden toch nog nader moeten worden onderzocht.

De lidstaten zouden regelmatig van gedachten moeten blijven wisselen over nationale teststrategieën en het gebruik van snelle antigeentests. Overeenstemming over de omstandigheden waarin deze tests kunnen worden uitgevoerd en over de validatie van deze tests zal de wederzijdse erkenning van testresultaten vergemakkelijken.

II. Reizen

7. In de strijd tegen het coronavirus hebben de meeste lidstaten besloten een **app voor contacttracering en -waarschuwing** in te voeren. De Commissie heeft een gemeenschappelijke EU-toolbox voor mobiele applicaties ontwikkeld om de contacttracering voor COVID-19 te ondersteunen, en heeft op verzoek van de lidstaten een **EU-breed systeem opgezet om interoperabiliteit te waarborgen**. Gebruikers hoeven slechts één app te installeren. Wanneer zij dan naar een ander deelnemend Europees land reizen, zullen zij nog steeds profiteren van de voordelen van contacttracering en waarschuwingen ontvangen. Na een succesvolle proeffase werden drie nationale apps voor het eerst gekoppeld op 19 oktober, toen het systeem online kwam. Momenteel zijn negen nationale apps met elkaar verbonden. In totaal zijn 22 apps gebaseerd op gedecentraliseerde systemen. Die kunnen in de volgende fasen interoperabel worden.

8. Er wordt tevens werk gemaakt van een Europees traceringsformulier voor passagiers (**Passenger Locator Form (PLF)**). De aanpak van het PLF verschilt per lidstaat. Niet alle lidstaten gebruiken PLF's. Sommige gebruiken alleen papieren formulieren, terwijl andere reeds beschikken over digitale systemen, die weliswaar onafhankelijk van elkaar werken. **Er is een proefproject gestart voor luchtvervoer** dat voortbouwt op het goede werk op dit gebied in het kader van het Healthy Gateways-initiatief van de EU, met name voor het opstellen van een gemeenschappelijke PLF-template. Het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) ontwikkelt momenteel een speciaal platform voor gedecentraliseerde uitwisseling van passagiersgegevens op basis van bestaande nationale digitale platforms, dat eind 2020 klaar moet zijn voor gebruik. Zodra dit platform operationeel is, kan er voor alle luchtreizigers een contactonderzoek worden verricht, ook voor transitpassagiers, voor wie dat momenteel nog niet mogelijk is. Alle lidstaten met een geschikt digitaal PLF kunnen er op vrijwillige basis aan deelnemen. In april 2021 moet dit systeem beschikbaar zijn voor alle andere vervoerswijzen. Er zal rekening worden gehouden met gegevensbeschermingvereisten, door duidelijk af te bakenen hoelang gegevens kunnen worden bewaard, voor welke doelen ze kunnen worden gebruikt en welke overheidsinstanties er toegang toe hebben.

9. De lijst van derde landen in bijlage I bij de **aanbeveling van de Raad van 30 juni 2020**, waarvan de ingezetenen niet zouden mogen vallen onder de **tijdelijke beperking van niet-essentiële reizen naar de EU**, wordt om de twee weken opnieuw bezien in zowel de IPCR als de Groep Antici, en wordt aangepast aan de epidemiologische ontwikkelingen. De lidstaten en de Commissie wisselen regelmatig van gedachten over de uitvoering ervan en hebben werk gemaakt van richtsnoeren voor de uitvoering van bijlage II betreffende de **specifieke categorieën reizigers met een essentiële functie of behoefte**. De Commissie werkt momenteel aan een voorstel ter herziening van de aanbeveling van de Raad.
10. Sinds de aanneming van de aanbeveling van de Raad van 13 oktober 2020 betreffende een gecoördineerde aanpak van de beperking van het vrije verkeer in reactie op de COVID-19-pandemie hebben de lidstaten en de Commissie consequent toezicht gehouden op de uitvoering ervan in het kader van de IPCR en voorstellen ter verbetering ervan in overweging genomen. De lidstaten hebben werk gemaakt van maatregelen om de door het ECDC gepubliceerde kaarten over de epidemiologische situatie constant te verfijnen voor elke kernindicator, te zorgen voor de verzameling van gegevens op regionaal niveau, en de levering van gegevens door de lidstaten aan het ECDC te verbeteren.
11. Uit de besprekingen over de **nationale quarantainevoorschriften en de duur daarvan** is gebleken dat een meerderheid van de lidstaten het niet nodig acht een eventuele onderlinge afstemming op dit gebied te overwegen.

Gezien het cruciale belang van grensoverschrijdende contacttracering zou er vaart moeten worden gezet achter de totstandbrenging van een EU-brede interoperabiliteit van contacttracerings- en waarschuwingsapps, alsmede achter de ontwikkeling van een Europees traceringsformulier voor passagiers. De aanbevelingen van de Raad van 30 juni en 13 oktober zouden regelmatig moeten worden geëvalueerd en aangepast.